



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Universitätsbibliothek Paderborn**

**Dispvtatio De Statv In Qvo Sint Beatorvm Animae Post  
Hanc uitam, ante ultimi iudicij diem**

**Dévay Biró, Mátyás  
[Nürnberg], [1537]**

**VD16 D 1300**

De Ivstificatione.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-34195**

non pepercit, sed eum pro nobis in omnes crucis formas ex posuit, pro qua re nulla lingua pro dignitate eius erga nos misericordiam laudare potest. Sic affecti erga Deum, & in proximos pari affectu erimus, quos omni humanitatis officio demererit studemus, offerentes operum sacrificia. Quatenus autem baptizant, missant, publicitus prædicant, non sa cerdotes propriæ, sed ministri ecclesiarum dicuntur. 2. Cor. 4. Non nosipso commendamus, sed Iesum Christum. Nos autem seruos uestros. Etiam si nunquam quis baptizet, prædicet publice, modo offerat sacrificium iusticiæ, laudis, operum, oret pro alijs & pro se, priuatim suam familiam doceat sacerdos est. Non priuo ministros suo honore, modo digne agant suum ministerium. Nam ecclesia uera has notas habet: Verbum Dei, & sacramenta. Prædicet uerbum, porrigit sacramenta, uerus minister est. Tantum de Christi & ecclesiæ sacerdotio simpliciter & crasse dixisse sufficit. Nunc de iustificatione eadem dexteritate dicam,

#### DE IVSTIFICATIONE.

**M**agna est cōcertatio Monachis & sacrificulis nostris, de ratione iustificationis. Sunt qui nitūtur illi dicto Thomæ in prima secundæ, q. 109. articulo 6. Quatuor, inquit, requirunt ad iustificationem impij, scilicet gratiæ infusio. Motus lib. arb. in Deum per fidem, motus lib. arb. in peccatum per detestationem, & remissio culpæ, quæ longius uidentur rem depingere. Nos sciamus in iustificatione hæc tria inesse: Peccati remissio, personæ acceptio, & uitæ æternæ donatio. Verbum autem iustificandi forense uerbū est, idem quod iustū declarare, pronunciare, & iusticia significat acceptationem, idem quod acceptus seu gratus. Porro qui fide in Christum prædicti sunt, iustificati sunt, accepti ac grati,

grati, quibus remissa sunt peccata, & sunt hæredes omnium  
bonorum spiritus. In hac autem controuersia fides Paulus  
significat non historiæ tantum notitiam, sed & fiduciam  
misericordiæ Dei. Quod autem sola fides iustificat in censi-  
rarum condemnatione, & scripturis sacris, & doctorum testi-  
monijs cōprobatum est. Cæterum duplex est iusticia, inter-  
na, externa. Et homo ut duplex est, ita dupliciter debet iusti-  
ficari, fide coram Deo, quia oculi domini respiciunt fidem,  
Iere. 5. Operibus coram hominibus. Reddamus ergo Deo, Jerem. 5.  
quæ sunt Dei, hominibus quæ sunt hominū. Sumus enim  
omnes ex aequo debitores, Rom. 8. Deo & hominibus, hoc Roma. 8.  
diuersum est iudicium. Deus iudicat ex fide, & ex fide æstima-  
mat opera. Primum enim respicit ad personæ fidem, ad Abel,  
dehinc ad munera. Nam quicquid non proficiscitur ex fide,  
non placet Deo. Si persona fide fuerit accepta, placent &  
personæ opera. Quod enim natū est ex spiritu, spiritus est.  
Homines uero ex operibus, quæ testimonia ac signa, sunt ex-  
plorant fidem, nam arbor ex fructibus cognoscitur. Redda-  
mus ergo inuisibilem partem nostri, id est, fidem inuisibili  
creditori Deo, uisibilem uisibili, hominibus scilicet. Cæterū  
si quis uult ut sua opera, uita, uerba, cōuersatio placeat Deo,  
fide sit iustus necesse est, & non opera faciunt iustum, sed ius-  
tus fide facit bona opera. Adhæc utraq; iusticia habet sua  
præmia. Iusticia fidei, æterna ac spiritualia. Iusticia operum  
etiam sine fide facta, temporalia ac humana. Rom. 4. Si Ab-  
raham ex operibus iustificatus est, habet gloriam, sed non  
apud Deum. Et 13. Fac bonum, et habebis laudem. Caussam  
non nescimus quare homines bene operari debeat. Propter  
necessitatem. Exigit enim Deus necessario utramq; iustici-  
am. Qui diligit Deum, diligit & proximum. Propter digni-  
tatem. Magna profecto operum dignitas, quibus Deus glo-  
rificatur, ei gratiæ agunt, & fratres ædificantur. Hi namq;  
h 2 debent

Iustitia ex dñp

Roma. 9. Et 13.

debent esse fines honorum operum, propter præmia ut dixi,  
ut sint signa, testimonia, ac exercitia fidei, sed quantū discri-  
minis est inter arborem & eius fructus, tantundem inter  
Adam & fidei opera, fide agimus cum Deo, charitate cum  
Deo & hominibus. Hinc est quod uulgo dici solet, fidem  
monoculam esse, quæ tantum Christi dignitatem intuetur.  
Charitatem duos habere oculos, dextro Deum, sinistro fra-  
tres intueri. Oculi mei semper ad dominum. Dilige dominū  
Deum tuum &c. & proximum perinde atq; teipsum. Huc  
quadrat & seruitutis partitio. Fidei seruitute soli Deo. Mat.  
4. Illi soli seruies, Charitatis seruitute fratribus obligamur.  
Gal. 5. Ex charitate seruite inuicē. Et fructus fidei, seu bona  
opera, siue nostras uirtutes a cōditione iustificationis, id est,  
a cauſa, non ab effectu excludimus. Excludimus nō ut non  
sequantur fidem, cum arbor bona malos fructus ferre non  
possit, sed ne sint cauſa nostræ salutis seu iustificatiōis, nam  
hanc cauſam reiſcimus in Christi beneficium, & Dei Opt.  
Max. indebitam misericordiam, de qua nobis præsumendū  
est. Et fides cum sit gratuum Dei donum, non debemus  
credere, quod ex condigno uel ex congruo uel operum re-  
spectu detur, sed gratis sine ullo respectu dignitatis nostræ.  
Ephe. 2. Dei donum est, non ex operibus. Non pīgebit huc  
adscribere illud Bedæ Acto, 10. Non uirtutib; inquit, ad  
fidem, sed fide pertingit ad uirtutes, ut B. papa Gregorius  
exponit: Cornelius non operibus ad fidem, sed fide uenit ad  
opera. Calefactio aeris sequitur ortum Solis, & tamen non  
est cauſa ortus Solis. Bona opera sequuntur fidē, quia cha-  
ritas induisse adhaeret fidei, tamen bona opera non sunt  
cauſa fidei nostræ. A condicione itaq; iustificationis, non a  
sequela excludimus opera.

Tantum in præsentia de hac cauſa dixisse sufficiat, & cre-  
do dubijs quoq; conſciētis hæc satisfacere. Nihil enim con-  
tra

charitas dñs hō  
bet oculos  
anath. x.  
Galat. 5.

ephes. 2  
Beda  
Gregorius

tra scripturarum inuiolabilem autoritatem mihi videor  
dixisse. Ecclesia tamen Christi iudicet hæc mea scripta,  
cuius iudicio me ita submitto, ut facile, si in fidei regulam im-  
pegerim, sim a sententia mea discessurus. Testor tamen De-  
um & conscientiam meam, ea scripsisse me, quæ pro meo iu-  
dicio, scripturæ Analogæ sunt. Necq; etiam dubito, quin pius  
lector facile iudicet, Monacho isti impuro, & eius magistro  
Fabro, me respondisse pro meo modo satis grauiter. Tibi  
autem Domine Emerice, Patrone Singularis, hæc mea scri-  
pta ita offero, ut sperem, te pro singulari tua, tum pietate  
tum doctrina, non solum ea lecturum libenter, sed etiam  
contra hostes Christi & Euangeliū eius, grauiter defensu-  
rum esse. Quod si quid in his desiderabis, libenter & tibi &  
toti ecclesiæ rationem fidei meæ uberiorem dabo.

h 3

